

PODSTAWY PRAWNE ORGANIZACJI ZINDYWIDUALIZOWANEJ ŚCIEŻKI KSZTAŁCENIA

dr Agnieszka Woroniecka

PODSTAWA PRAWNA:

§ 12 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

(Dz. U. z 2017 r., poz. 1591)

Dla uczniów, którzy mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły

ale ze względu na trudności w funkcjonowaniu wynikające w szczególności ze stanu zdrowia nie mogą realizować wszystkich zajęć wychowania przedszkolnego lub zajęć edukacyjnych wspólnie z oddziałem przedszkolnym lub szkolnym

Dla kogo?

wymagają dostosowania organizacji nauczania do specjalnych potrzeb edukacyjnych dziecka/ucznia

wymagają dostosowania procesu nauczania do specjalnych potrzeb edukacyjnych dziecka/ucznia

realizowane
indywidualnie z
uczniem

realizowane
wspólnie z
oddziałem
przedszkolnym
lub szkolnym

wszystkie
zajęcia
wychowania
przedszkolnego
lub zajęcia
edukacyjne

WIELOETAPOWY PROCES WYDAWANIA OPINII DOTYCZĄCEJ ZINDYWIDUALIZOWANEJ ŚCIEŻKI WYCHOWANIA/KSZTAŁCENIA:

szkoła dołącza do wniosku opinię

**przed wydaniem opinii publiczna poradnia, we
współpracy z przedszkolem/szkolą oraz
rodzicami**

przeprowadza analizę funkcjonowania ucznia

**analiza funkcjonowania dziecka/ucznia
uwzględni efekty udzielanej dotychczas
pomocy psychologiczno - pedagogicznej**

Co rozumie się pod pojęciem „dokumentacja”, która powinna być dołączana do wniosku o wydanie opinii o zindywidualizowanej ścieżce kształcenia?

- W przepisach **nie jest dookreślone jakiego rodzaju dokumentacja jest konieczna** ze względu na to, że odbiorcą tej formy pomocy może być nie tylko uczeń chory, lecz również napotyający na trudności w funkcjonowaniu uwarunkowane innymi przyczynami. To do kompetencji poradni psychologiczno-pedagogicznej należy ocena, czy dostarczona dokumentacja zawiera informacje wystarczające (m. in. o ograniczeniach w funkcjonowaniu dziecka) do zalecenia tej formy pomocy przez poradnię.

W przepisach regulujących zasady działania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach tj.:

- rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591),
- rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1643) I,

nie określono wymogów dotyczących podmiotu wydającego dokumentację dołączaną do wniosku o wydanie opinii w sprawie objęcia ucznia zindywidualizowaną ścieżką kształcenia ze względu na stan zdrowia.

- **Rodzaj dokumentacji i podmiot wydający dokumentację mogą być zróżnicowane w zależności od problemu ucznia i miejsca, gdzie jest objęty diagnostyką lub leczeniem.**
- Dokumentacja powinna określać wpływ przebiegu choroby na funkcjonowanie ucznia w szkole oraz ograniczenia w zakresie możliwości udziału ucznia w zajęciach edukacyjnych wspólnie z oddziałem szkolnym i pod tym kątem powinna być weryfikowana przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną, do której wpłynął wniosek o wydanie opinii. Informacje te są bowiem niezbędne do określenia w opinii zakresu, w jakim uczeń nie może brać udziału w zajęciach edukacyjnych wspólnie z oddziałem szkolnym, okresu objęcia ucznia tą formą pomocy oraz działań, jakie powinny być podjęte, w celu usunięcia barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły.

WAŻNE!!!

- Należy pamiętać, że **szkoła powinna uruchomić wszelkie możliwe działania**, w tym różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, które mogłyby pomóc w poprawie funkcjonowania ucznia **bez konieczności wyłączenia go z zajęcia z klasą** – to powinna być ostateczność.
- Przyjrzeniu się efektom tej pomocy służy analiza funkcjonowania ucznia przez szkołę i poradnię poprzedzająca wydanie opinii.

Kto występuje z wnioskiem o opinię?

rodzic

opiekun prawny

pełnoletni uczeń

Publiczna poradnia wskazuje w opinii:

Zakres (godzinowy i przedmiotowy), w jakim uczeń nie może brać udziału w zajęciach wychowania przedszkolnego/zajęciach edukacyjnych wspólnie z oddziałem przedszkolnym/szkolnym

okres objęcia ucznia zindywidualizowaną ścieżką, nie dłuższy jednak niż rok szkolny

działania, jakie powinny być podjęte w celu usunięcia barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola lub szkoły

**dostosuj metody i
formy realizacji
programu nauczania
do indywidualnych
potrzeb rozwojowych
i edukacyjnych oraz
możliwości
psychofizycznych, w
szczególności potrzeb
wynikających ze stanu
zdrowia**

Pamiętaj:

**ustal tygodniowy
wymiar godzin zajęć
realizowanych
indywidualnie z
uczniem,
uwzględniając
konieczność realizacji
przez ucznia podstawy
programowej**

**nauczyciele podejmują
działania
ukierunkowane na
poprawę
funkcjonowania ucznia
w przedszkolu/szkole**

ZŚ nie organizuje się dla:

**uczniów objętych kształceniem specjalnym zgodnie z przepisami
wydanymi na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 UPO**

niepełnosprawnych

**zagrożonych
niedostosowaniem
społecznym**

**niedostosowanych
społecznie**

**uczniów objętych
indywidualnym
obowiązkowym
rocznym
przygotowaniem
przedszkolnym
albo
indywidualnym
nauczaniem
zgodnie z
przepisami
wydanymi na
podstawie art. 127
ust. 20 UPO**

Dokumentacja ZŚ:

analogiczna do
indywidualnego nauczania

Zindywidualizowana ścieżka kształcenia – praktyczne rozwiązania

dr AGNIESZKA WORONIECKA

O informacje poproszono dyrektorów:

- szkół podstawowych
 - gimnazjów
- liceów ogólnokształcących

Powód	Opis trudności w funkcjonowaniu ucznia oraz wpływu przebiegu choroby na funkcjonowanie ucznia w szkole
Przewlekła choroba metaboliczna - deficyt biotynidazy	<p>Wysoka absencja, częste hospitalizacje. Gwałtowne obniżenie aktywności dziecka po ok. 45 minutach pracy. Dziecko wymaga dłuższych przerw w pracy. W klasach I-III dziecko korzystało z kilkunastominutowych drzemek w odosobnionym pomieszczeniu pod opieką nauczyciela. Wymaga stałego, indywidualnego wsparcia nauczyciela. Dziecko jest pod opieką wszystkich uczących nauczycieli (dziewczynka musi np. wypijać określoną ilość płynów w odstępach godzinnych - różnych w zależności od podanych leków).</p>
Duży poziom lęku społecznego utrudniający funkcjonowanie w sytuacjach ekspozycji społecznej oraz stany depresyjne	<p>Przejawy zdenerwowania na terenie szkoły. Utrudnione funkcjonowanie ucznia w sytuacjach odpowiedzi ustnych, gier zespołowych, Nadwrażliwość ucznia na pozytywne i negatywne uwagi na jego temat. Zmienny nastrój ucznia i wybuchy płaczu. Obecnie wznowiono leczenie farmakologiczne ze względu na stan emocjonalny dziecka.</p>
Padaczka	<p>Podawanie leków przeciw padaczkowych powoduje brak koncentracji i częste bóle głowy. Opóźniona sprawność psychofizyczna dziecka. Częste wizyty u specjalistów (absencja ucznia).</p>
Trudności edukacyjne wynikające z dużej absencji dziecka związanej ze złym stanem zdrowia	<p>Zaległości w opanowaniu wiadomości i umiejętności sięgające klasy pierwszej. Nieopanowanie umiejętności czytania i pisania, trudności w zrozumieniu tekstu czytanego, wadliwa struktura gramatyczna wypowiedzi, słabe zapamiętywanie, ubogie słownictwo, wolne tempo pracy. Brak współpracy i stymulacji ze strony rodziny.</p>
Trudności w funkcjonowaniu ucznia w szkole ADD	<p>Chłopiec ma trudności w orientacji czasowo-przestrzennej (wymaga pomocy w poruszaniu się po budynku szkoły). Chłopiec wykazuje trudności w koncentracji uwagi, śledzeniu toku lekcji rozumieniu poleceń. Chłopiec pomimo dostosowania nie jest w stanie bez wsparcia indywidualnego opanować materiału przewidzianego do realizacji.</p>
Utrzymujące się trudności w nauce	<p>W sferze edukacyjnej: trudności w funkcjonowaniu bez indywidualnej opieki oraz specyficzne trudności w nauce w stopniu głębokim.</p>

Tygodniowy wymiar godzin zajęć edukacyjnych realizowanych indywidualnie z uczniem z poszczególnych przedmiotów:

j. angielski - 2 godziny
j. polski - 2 godziny
matematyka- 2 godziny
przyroda 1 – godzina

3 godziny z przeznaczeniem na edukację polonistyczną
3 godziny z przeznaczeniem na edukację matematyczną 1 godzina z przeznaczeniem na język angielski godzin –
16 godzin wspólnie z klasą

1 godzina – edukacja polonistyczna,
1 godzina - edukacja matematyczna,
1 godzina – język angielski
20 godzin z zespołem klasowym
Tygodniowy wymiar godzin zmniejszono o 3

Po 1 godzinie lekcyjnej:
matematyka, fizyka, chemia, język polski, język angielski, historia, biologia, geografia

6 godzin lekcyjnych

10 godzin lekcyjnych

Czy realizacja przez ucznia zindywidualizowanej ścieżki kształcenia wpłynęła na zwiększenie tygodniowego wymiaru godzin zajęć edukacyjnych ucznia?

Lp.	NIE	TAK
1	X	
2		<p>Uczeń może dodatkowo uczęszczać na lekcje matematyki z klasą, jako wolny słuchacz (w zależności od potrzeb i stanu psychofizycznego). Do tej pory regularnie korzysta z tej formy.</p>
3	X	
4	Zmniejszono o 3 godziny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych z całym zespołem klasowym	
5	X	
6		<u>O 5 godzin lekcyjnych</u>

Czy prowadzenie zajęć edukacyjnych realizowanych indywidualnie z uczniem powierzono nauczycielom, którzy prowadzą ww. zajęcia z całym zespołem klasowym, do którego uczęszcza uczeń?

NIE	TAK
1	5

Co stanowiło największe wyzwanie dla nauczycieli podczas:

- **dostosowywania programów nauczania z zajęć realizowanych w ramach ścieżki?**
 - *„Określenie optymalnego wymiaru realizacji zajęć edukacyjnych pod kątem realizacji podstawy programowej. Uznaliśmy, że będzie to podlegało stałej ewaluacji w zależności od postępów dziecka w nauce.”*
 - *„Dostosowanie wymagań do bardzo dużych zaległości spowodowanych deficytami dziecka.”*

Co stanowiło największe wyzwanie dla nauczycieli podczas:

- **dostosowywania metod i form realizacji programów nauczania z zajęć realizowanych w ramach ścieżki do indywidualnych potrzeb rozwojowych ucznia?**
 - *„Sytuacja zdrowotna dziecka jest taka, że trudno jest przewidzieć w jaki sposób będzie przebiegał jego rozwój. Skupiamy się na prognozach krótkoterminowych, starając się wykorzystywać optymalnie okresy dobrej kondycji dziecka. Nieprzewidywalność sytuacji jest sporym wyzwaniem.”*

Co stanowiło największe wyzwanie dla nauczycieli podczas:

- **dostosowywania metody i formy realizacji programów nauczania z zajęć realizowanych w ramach ścieżki do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia?**
 - *„Dostosowanie metod i form realizacji programów nauczania w taki sposób by optymalnie usprawniać zaburzone funkcje poznawcze i percepcyjno- motoryczne”*
 - *„Materiał w przypadku wystąpienia trudności dzielony jest na mniejsze partie”*
 - *„Nauczyciele odwołują się do doświadczeń ucznia”*

Co stanowiło największe wyzwanie dla nauczycieli podczas:

- **dostosowywania metod i form realizacji programów nauczania z zajęć realizowanych w ramach ścieżki do indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia?**
 - *„Musieliśmy "nauczyć" się odczytywać wczesne sygnały zapowiadające gwałtowny spadek energii dziecka, by w odpowiednim czasie umożliwić mu regenerację sił.”*
 - *„Uczennica ma trudności z koncentracją w godzinach porannych, nauczyciele aktywizują ucznia (należy zastanowić się nad ustaleniem planu lekcji w taki sposób, aby możliwe było rozpoczynać zajęcia w późniejszych godzinach – nie wczesno porannych”*

Chcę dodać, że...

„Sporym wyzwaniem było **ułożenie harmonogramu** zajęć dziecka w taki sposób by:

- zajęcia indywidualne z nauczycielami były prowadzone przez nauczycieli prowadzących zajęcia z całą klasą;
- dziecko miało regularne godziny zajęć w godzinach rannych gdy wykazuje najwyższy poziom energii i zaangażowania.

By sprostać w/w zależnościom dostosowano ogólny plan zajęć nauczycieli do planu zajęć dziecka.

Dodatkowo, wszystkie uroczystości szkolne odbywają się w takich godzinach, by dziecko mogło czynnie w nich uczestniczyć.”

„Należy dodać, że głównym czynnikiem powodzenia realizacji zindywidualizowanej ścieżki kształcenia dla naszej uczennicy jest niesamowita **determinacja i postawa rodziców dziecka**. Rodzice całkowicie ufają szkole, współpracują z nauczycielami - mamy wyczerpującą i natychmiastową informację dotyczącą stale zmieniających się problemów zdrowotnych dziecka. Rodzice dużo pracują z dzieckiem w domu wspomagając naszą pracę. Są pozytywnie nastawieni. Z wielką determinacją podchodzą do leczenia dziecka. Mamy pełną informację zwrotną na temat naszych metod pracy z dzieckiem, odczuć dziecka. Wszystko odbywa się w atmosferze wspólnej troski.”

Chcę dodać, że...

- „Zindywidualizowana ścieżka kształcenia, to bardzo dobre rozwiązanie **dla uczniów cierpiących na lęk społeczny i zaburzenia depresyjne**. Dobrze, że uczeń może mieć zajęcia na terenie szkoły, gdyż ma wówczas możliwość nawiązywania pozytywnych relacji z rówieśnikami i przezwyciężania lęku.”
- Umożliwienie uczniowi dodatkowego uczęszczania na zajęcia lekcyjne z matematyki z klasą - jako „wolnemu słuchaczowi” w miarę jego potrzeb, przyczynia się do poprawy funkcjonowania ucznia na terenie szkoły i w grupie rówieśniczej. Jest szansą na uzupełnienie braków oraz miejmy nadzieję będzie skutkowało **sukcesem edukacyjnym na miarę możliwości ucznia** z przedmiotu, którego opanowanie sprawiało do tej pory trudności.”
- „Kontakt indywidualny z nauczycielami oraz ich serdeczne, pełne zrozumienia podejście do trudności ucznia oraz **praca na jego zasobach**, stosowanie częstych wzmocnień pozytywnych działa niewątpliwie terapeutycznie na stan psychofizyczny ucznia.”

Chcę dodać, że...

- „Ogromnej **pomocy udzieliła nam poradnia psychologiczno- pedagogiczna** wydająca opinię. Wskazania poradni były bardzo cenne i w bardzo dużym stopniu pomogły nam przy organizowaniu wsparcia dla dziecka, zwłaszcza, że przyszło nam się zmierzyć z nową formą wsparcia dla ucznia.”
- „Prowadzenie zajęć równoległe daje uczniowi poczucie bezpieczeństwa.”
- Lekcje indywidualne dają możliwość optymalizacji ilości przekazywanych treści, w odniesieniu do aktualnych możliwości psychofizycznych ucznia

Dziękuję za uwagę